

★ GROEP 2 ★ 6 TOT 8 JAAR

DIT IS MIEP
Kristof Devos
Davidsfonds/Infodok
(door Bert Wastijn)

OVER DE MAKER

“1984. Ik ben drie en zit in de kleuterklas te tekenen. Ik geniet van het spel met lijn en vorm, van het waskrijt dat knispert op het papier.” Met deze zin start Kristof Devos - illustrator, vormgever, occasioneel blogger en liefhebber van geroosterde, ongezoeten cashewnoten – zichzelf voor op zijn eigen website (www.kristofdevos.be). Afkomst uit Sint-Laureins werkt hij als *art director* bij een creatief bureau in Brugge. In zijn vrije uren maakt hij illustraties. Zijn passie is het illustreren voor kinderen. Devos heeft tekeningen gemaakt voor verschillende kinderboeken en heeft nu eigen, helemaal door hem geïllustreerde kinderboeken.

Miep, het hoofdpersonage uit het boek, werd door Kristof speciaal voor de jongste bezoekers van het Watou-festival ook al gebruikt in het Miepboekje om hen op pad helpen op het kunstenparcours. *Dit is Miep* is het eerste boek dat de auteur zowel schreef als illustreerde.

Kort samengevat

Miep houdt van dansen. Ze danst alsof haar voeten door de wind worden opgetild en weer neergezet. Miep lijkt licht als een veertje, licht als op de maan. Miep danst altijd. En overal. Joppe en Mit begrijpen dit niet. Waarom danst Miep? Waarom stapt ze niet gewoon? Waarom dat gedoe? ‘Scheer je weg!’ roepen ze. ‘Loop naar de maan!’ Naar de maan? Dat vindt Miep eigenlijk wel een goed idee. Daar kan ze ongestoord dansen. Ze zet alles op alles om daar te komen. De vraag is of het haar lukt.

1. VOOR HET LEZEN

Actief naar de maan

Met deze oefening introduceren we het naar de maan reizen. We proberen dit op een actieve manier te doen. De kinderen gaan proberen de maan op verschillende manieren aan te raken.

Materiaal

- Een afbeelding van de maan (of een voorwerp dat dienstdoet als de maan)

Je legt, hangt of kleeft ‘de maan’ ergens in de ruimte. Idealiter hangt hij op een onmogelijke plaats, ergens boven de grond. De oefening verloopt van makkelijker naar moeilijker.

Opdracht

- Stap 1 De kinderen krijgen 2 minuten de tijd om van het verst mogelijke punt van de maan (in dezelfde ruimte) naar de maan te reizen en de maan aan te raken. Maar dit zal niet lukken. Na 2 minuten gaan de kinderen terug naar hun beginplaats.
- Stap 2 Dit keer mogen ze zich enkel verplaatsen door met twee voeten tegelijkertijd te springen. Na 2 minuten is er een signaal en gaan de kinderen terug naar hun beginplaats.

- Stap 3 Dit keer mogen ze zich enkel verplaatsen door op handen en voeten te lopen (zoals een schildpad). Na 2 minuten gaan de kinderen terug naar hun beginplaats.
- Stap 4 Dit keer mogen ze zich enkel verplaatsen per drie. Er mogen telkens maar 3 voeten tegelijkertijd op de grond staan per groepje. Na 2 minuten gaan de kinderen terug naar hun beginplaats.
- Stap 5 Verzin zelf nog heel wat fijne opdrachten als daar tijd en ruimte voor is. Anders stopt de oefening.
- Stap 6 Een korte nabespreking en kringgesprek is goed om enerzijds de kinderen terug wat tot rust te laten komen en om het thema verder te introduceren. Enkele richtvragen:
- Hoe hebben de kinderen de oefening ervaren? Wat vonden ze leuk, wat vonden ze minder leuk? *(Persoonlijke antwoorden.)*
 - Welke opdracht was het makkelijkst? Waarom? Welke opdracht was het moeilijkst? Waarom? *(Persoonlijke antwoorden.)*
 - Hoe was het voor de kinderen om een actieve opdracht te doen? *(Persoonlijke antwoorden.)*
 - Bespreek met de kinderen in welke mate ze liever actieve spelletjes spelen of eerder verkiezen om rustig te zitten. Hoe is dat voor hun vrienden? *(Persoonlijke antwoorden.)*
 - Welke kinderen hebben al ooit gedacht om naar de maan te reizen? *(Persoonlijke antwoorden.)*
 - Wie is daar al geweest? *(Persoonlijke antwoorden.)*
 - Hoe zouden de kinderen naar de maan reizen? *(Persoonlijke antwoorden.)*
 - Wie heeft dit al geprobeerd? *(Persoonlijke antwoorden.)*

Tip: Geen zin of tijd voor een actieve start? Beperk je tot een kringgesprek. De laatste 5 vragen kunnen als basis gebruikt worden voor dit gesprek.

Tip bij een kringgesprek: Bij het hanteren van het kringgesprek maak je meestal tijd om eerst duidelijke afspraken te maken. Zo bepaal je onder andere wanneer iemand aan het woord is (praatstok, wijzen, vingers omhoog, tong uitsteken ...) en op welke manier je het gesprek afrondt. Ook wordt aan de kinderen vooraf gevraagd wat zij zouden doen als iemand zich niet aan de afspraken houdt. Zo kunnen ze zelf de consequentie bepalen bij het breken van de afspraken. Bij een vaste groep kinderen kan het goed zijn om die afspraken in het begin te maken en vast te leggen voor het hele parcours. Bij elk (kring)gesprek kun je hier dan ook naar verwijzen.

2. TIJDENS HET LEZEN

Tips en opvallende elementen

- Er zitten enkele leuke verwijzingen in het boek. Zo staat er een op blz. 11-12 naar klik-klik-klik: De tovenaars van OZ.
- Is het toevallig dat Miep rood haar heeft dat in twee zijdelingse staartjes vastzit? Ze woont dan niet in het Noorden, maar pit als Pipi Langkous heeft ze wel. Net als een goede vriend en vriendin.
- Op blz. 15 zegt Miep dat Mit en Joppe vast niet meer boos zijn. Op diezelfde pagina lijken zowel Mit als Joppe nog wat moeite te hebben om vergevingsgezind te zijn.
- Is het je opgevallen dat aan het begin, op blz. 2, de gele strook waarop Miep danst de vorm heeft van een maan? Danst ze dan van in het begin op de maan?

3. NA HET LEZEN

Over het verhaal (beschouwen)

Richtvragen over het verhaal

- Wie speelt allemaal mee in het verhaal? *(Miep, Mit en Joppe)*
- Hoe komt het dat Miep zo graag naar de maan wil reizen? *(Mit en Joppe hadden het lastig dat Miep zoveel energie had en werden boos toen ze 'in de brokken deelden'. Toen zei Mit tegen Miep dat ze naar de maan moest lopen.)*

- Wat heeft Miep allemaal geprobeerd om naar de maan te reizen? (*Klikken met haar schoenen, het plan om meer te groeien (heeft ze niet gedaan) en een plannetje met de boekenkast, auto en lamp.*)
- Hoe loopt het verhaal af? (*Ze raakt niet op de maan. Ze is droef. Ze danst toch op de maan ...*)
- Hoe hadden de kinderen verwacht dat het zou aflopen? (*Dat ze echt naar de maan zou gaan, dat ze niet op de maan zou raken ...*) Waarom hadden ze dit verwacht? (*Persoonlijke antwoorden.*)
- Soms waren haar vrienden boos op Miep. Waarom? (*Mit en Joppe 'deelden in de brokken'. Miep is druk. Ze maakt veel lawaai. Ze kan niet stilzitten. ...*)
- Wie van de kinderen kan ook moeilijk stilzitten? Hoe komt dat? (*Persoonlijke antwoorden.*) Of wie van de kinderen kent iemand die moeilijk stil zit? (*Persoonlijke antwoorden.*)
- Wie vindt dat makkelijk of moeilijk? Hoe lossen ze dat dan op? (*Persoonlijke antwoorden.*)
- Wie heeft soms ruzie met hun vrienden (of familie)? Hoe lossen ze dat dan op? (*Samen spelen, vergeven, knuffelen ... ?*)

De kinderen kennen de details van het verhaal zelf, maar hebben ze inzicht in het geheel? Dat kan worden afgetoetst als volgt:

- Laat de kinderen in 1 zin vertellen waarover het verhaal volgens hen gaat.
 - o Waarom kiezen ze die zin?
- Laat de kinderen het verhaal vertellen aan elkaar (duo's) in 30 seconden.
 - o Vraag aan de luisterende kinderen welke elementen ze het beste onthouden hebben uit het door hun partner vertelde verhaal. Op welke manier linken ze dat woord aan het boek/verhaal?
- Laat hen het verhaal navertellen met enkel de prenten.
 - o Probeer op te vangen welke laag (het actief zijn, de spanning met de vrienden of de missie naar de maan ...) de kinderen niet aanhalen. Stel daarover nog een extra vraag.

Tip: laat de kinderen die praten over boeken altijd beginnen met 'Ik vind...' en niet met 'Het is...'. Wie met 'Ik vind...' begint, toont meteen respect voor de mening van de ander. Probeer ook zelf oordeel uit te stellen. Je vindt ook de Methode Chambers op www.kjv.be/begeleiders/handboek.php

Richtvragen over de illustraties

Bekijk samen met de groep de kaft en de tekeningen in het boek. Wat vinden ze van de tekening(en) (probeer de woorden mooi of lelijk te vermijden in deze fase)? Laat de kinderen nadenken wat ze van de tekening of delen van de prenten vinden. Het helpt om hen te laten omschrijven wat ze zien. Vraag welke dingen ze grappig vonden, waar ze minder blij van worden of wat ze zelf uit de tekening zouden knippen.

Vragen die je bij de prenten kunt stellen:

- Wat zie je allemaal op de tekening? (*elektriciteitspalen, de kinderen, een auto, een boekenrek ...*)
- Wat zouden de elektriciteitspalen kunnen betekenen? (*Energie*)
- Welke kleuren gebruikt de illustrator-kunstenaar hier? (*geel, rood, blauw, zwart, wit*)
- Heeft de illustrator dingen getekend zoals ze ook in het echt zijn? (*kleurgebruik, grootte ...*)? (*Ja.*)

De illustrator besteedt veel aandacht aan de gezichtsuitdrukkingen en lichaamshouding van de personages. Om daar de aandacht op te vestigen, kan het helpen om enkele gezichten uit het boek uit te lichten (aan te wijzen, te vergroten ...) om te bespreken. Vraag ook zeker hoe ze zien dat het personage zich zo voelt en waarom het zich zo zou voelen. Bijvoorbeeld:

- Kaft: Emotie Miep? (*Blij? Haar mond is een halve cirkel, ze wordt voorgesteld*)
- Blz. 4: Emotie Joppe? (*Bezorgd? Boos? Vinger tegen zijn hoofd, omdat Miep omhoog klautert*)
- Blz. 7-8: Emotie Miep, Joppe, Mit? (*Kwaad? Joppe schreeuwt (mond open, armen omhoog en wijzend naar de maan. Mit heeft een mond naar beneden en streepjes boven haar ogen. Haar armen zijn recht naar beneden. Miep kruist haar armen en kijkt weg. Het heeft mogelijks te maken met de elektrocutie op blz. 5-6.)*)
- Blz. 9: Emotie Miep? (*Verlangen? Veel zin en plezier? Uitkijkend naar de maan? Ze kruist haar vingers en kijkt bijna verliefd omhoog. Haar mond krult.*)
- Blz. 15: Emotie Mit en Joppe? (*Zijn nog steeds boos? Mit haar mondhoeken zijn nog steeds naar beneden, Joppes mond ook. Hij wordt meegesleurd.*) Miep (*Nergens boos. Ook al kijkt ze met haar*

mondhoeken naar beneden bij Joppe. Op de meeste prentjes kijkt ze geconcentreerd (focus). Ze doet haar best omdat ze het goed wil doen.)

- Blz. 16: Emotie Miep, Joppe, Mit? (Gefocust. Hun tong uit de mond, hun best doen,)
- Blz. 23-24: Emotie Miep (verandert van droef (mondhoeken naar 'beneden', dan naar midden en dan 'omhoog'. Omdat ze de maan ziet verschijnen is ze nu minder droef. Dat maakt Miep heel blij)

In de prenten wordt ook met het perspectief gespeeld, zowel met hoogte als diepte. Bijvoorbeeld:

- Blz. 4: Hoogte, waar Miep heel hoog hangt (de tekening is in vogelperspectief getekend (ook letterlijk)). Mit en Joppe zijn heel klein getekend t.o.v. Miep. Ook de andere paal ziet er een stukje kleiner uit (dieptezicht).
- Blz. 13-14: Diepte, waar je de verschillende palen met draden ziet kleiner worden. Ook al zijn de palen in het 'echt' overal even groot.

Perspectief is voor kinderen uit groep 2 geen evident begrip. Je kunt hen wel laten nadenken over wat ' dicht bij staat' en wat 'ver af is'. Wat 'hoog' en 'laag' is. Je kunt hen dat laten aanwijzen. Je kunt ook vragen of alles dan in het echt even groot is of niet? Want zo ziet het er niet uit.

Dansen op de maan

Op het einde van het verhaal danst Miep toch op de maan. We doen graag mee met dat feestje. Daarom dansen we, net als Miep, ook even op de maan.

Materiaal

- Muziek
- Radio of muziekbox
- (Eventueel de maan die in de eerste oefening werd gebruikt, voor op de grond.)

Er kan hierbij gekozen worden voor muziek waar vrij op gedanst kan worden, maar ook enkele nummers waar een 'dansje' op bestaat. Zo is er zowel in de populaire als alternatieve muzieksector heel wat in aanbidding. Het internet bevat ook heel wat instructiefilmpjes voor (kamp)dansjes.

Tip: zowel jongens als meisjes worden aangesproken door dansjes. Afhankelijk van de muziek en de soort dans die je kiest.

Tip: Als je dansjes wil laten dansen, kan met een beamer en instructiefilmpjes heel wat getoond worden.

ANDERE LEESTIPS

- Op reis naar de maan / Jozua Douglas, Lars Deltrap (tekeningen) (Zwijsen, 2015)
- Wat doet de maan 's nachts? / Anne Herbauts (Casterman, 2000)
- Red de wereld / Fleur Hendriks, Tom Schamp (Hannibal, 2013)
- Schiet op, niet zo snel! / Layn Marlow (Ploegsma, 2008)
- Een hoop vrienden / Kerstin Schoene (De Eenhoorn, 2015)
- Pas op voor stoute Hendrik / Francesca Simon en Tony Ross (Illustrator) (Deltas, 2014)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren. Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.